

میلےا وہ

(3) دوجو تلاصا ت لاکشا ی سر رب
تّیہام رب دوجو ضرور علاکشا دقذ

لؤلأ رقسلا - معبرا رافسا ج راخس ورد هلسلسد
لؤلأ جهنملا ، لؤلأ اقلحرملا ، لؤلأ کلسملا
أسلج - هطیسبت آیوه دوجولانأ ی فعباسلا لصفلا
مجنپول هچ

داتسا

ی نار هط ی نیسد ن سحمدحم دیسد جاح اللهتیا
هرسد الله سدق

میجرّلا ناطیثلا نم لله اب ذوعاً میجرّلا ن محرّلا الله مسب

هو جولا ض عبید مانر کذا امم بیره و
«[تاهجی خریدزا، میپرک رکذا امه چنأ بهتسا کیدزن]»

رب ام مارم و ی شم هچنأ به کیدزن و هبیش و
ود ره، داجیا و دوجو ابل عجه که تشاد رارقن آ
و، تیهام به بندتسا هتفرگ قلعت دوجو سفند به
داحتا تیهام اب جراخ رد و تسال صا دوجو
تیهام رب ض راع و لمده کنیا به، دراد ی نیع
بیره، ضرعم رب ضرع ضرع و حنه دوش
نیا به مه قیقحتل ها زا ی ضعب بلطم نیا زا
دناهدشل نأق بلطم

تیهام رب دوجو ضرع لاکشا ی سر رب

یردصملا دوجولا ضرع زوجیه لائما نم قیقحتلا لها ضعب هیلا تبها ام

موهفم ای یردصم دوجو تسین زیاج که
«دوشب تیهام رب ض راع رملا سفنی ف، دوجوم
ن آ، جراخ ملء رد [که تسین زیاج] ی نعید
نوچ، دوشب ض راع تیهام کیر رب ندوب ی انعم
تیهام رب ندش تسه و ندوب ی انعم ی نامز
تیهام ات و، دشاب تیهام که دوشی م ض راع
ی مذ ض راع ن آ رب یردصم ی انعم نیا دشابند
مینکی مل مدل عفا کیر بار ندز ی تقواتام. دوش
ندز نیا: مییوگی. دشاب جراخ رد لعفن نیا که
رتی نلاوط ندیباوخنیا، تسان دزن ن آ زا رتدیدش
جراخ رد ی ثدح دیاب ی نعید. دوب ندیباوخن ن آ زا
یردصم ی انعم کید ثدح ن آ زا ام ات دشاب ققحتم
ار یردصم ی انعم ن آ تقون آ و مینک عزتتار

هک تسانیا نأ همز لا و ،مینک لمد تدد نأ رب
هچره لاماد ؛رگید دشاب چراخ رد تدد نأ لوا
دشاب دهاوخی م

[رملأ سفندی فیهاملا دوجوملا موهفم و]

« [رملأ سفندی] مینک لمد تیهام رب ار دوجوم ای دوجو موهفم هکنیا ای »

همز لا « دوجوم تیهاملا هذ » لاثم : میوگب و
هتشاد ققت چراخ رد لابق نأ هک تسانیا شا
مایق ،ل و محم رب مایق و حنبل مد نیا همز لا .دشاب
تسانیا تیعرف هذعاق ، عوضوم رب

لبق دوجو تیهاملان و کیف ضرور عملا دوجول عرف هذ متوبذ و رخلا عی ش ضرور عن لا
اهدوجو

دوجو عرف ، دوشب تبتان آ یاری و دوشب عی ش کیر رب ضراء دهاوخبی ضرع رگا
« .دشاب دوجوم ش دوجو ز لبق تیهام دیاب سپ .تسا ضرور عم
رخلا امهدحاً ضرور عئتمین ادحتما و تیهاملا عم دحتم دوجوملا موهفم اُضیا و
تسا دحتم تیهام ای دوجوم موهفم هک تسانیا ناشیا بلطم لابند روظنیمه
« .دوشی مذ ضراء یرگید ربی کیرگید هک دندحتم مهاب عی شود ی تقو

ضور عم و دره و دناض راع و دره عقاو رد
دوجوی کیه کنیا هذ ، دنراد تیوه کیم هاب و دره
دوشب ضراء نأ رب یرگید و دشاب هتشاد
دشاب دحتم هکی تر و صد

ی نهذلا رابتعلا بسحب اها یردصلا ی نعملا دوجولا ضرور علا و ادحتا تید
رد ی نعید رملأ سفندی دوشی م ضراء یردصم ی ناعم نیا رملأ سفندی بسحب هذ
« .ن هذ رابتعا بسحب هذ و چراخ بسحب هذ (چراخ
اهدجیل لا تکلمه میمض لای اهدحاً اذا هذع تیلخ تیهاملا دجون ا و ل فعلان لا اُضیا
به تفوسوم تبترملا هذ دعب

ی ذلا طرشب ره زا و ی نیش طرشب ره زا ار تیهام دناوتی م لقع هچرگا نوچ
نودب نودب هذاد ار نأ ، دنک روصت یرابتعا ره زا ی لاخ ار تیهام و دنک یرعم
« .دبایی مذ نیا هذ فصتم ار نأ هبترم نیا زا دعب لقع نکل ، دباید دوجو همیمض

هب و میدرکل زانتهی نهذ هبترم زام رگا ی نعید
هک میوگب میناوتی مذرگید ، میدیسر چراخ هبترم
شپیل اکشا نیمه نوچ ؛تسا دوجوم تیهام نیا
شاهمز لا ، تیهام رب دوجو ضرور هک دیایم
لقع هک یراک نیاربان سپ .تسا تیهام دوجو
نأ ، نهذ هبترم رد طقف هک تسانیا دنک دناوتی م
هبترم رد اما ؛دنک دوجو هذ فصتم ار تیهام
ی تقوی نعید .دهدب ماجنا ار راک نیا دناوتی مذ چراخ
دریگی م رظنرد ی لاخ ار تیهام کیه نهذ هک
دیوگب دناوتی م هک تسانیا اجناً ، مدعو دوجو نودب
تسا دوجوم ای ، مراد نهذ رد نم هک ی تیهام نیا
هبترم نیا زام هک ی تقو اما .تسا مودعم ای و

نوچ، میتفرگ رظنرد ار ی ج راخذ تیهام و میتشدگ
 رگید، تسا دوجو اب دحتم ی ج راخذ تیهام
 عی شد کی نوچ. دشدهاوخند دوجو به فوصوم
 و لمد تسا دحتم نآ اب هک ی رگید عی شد رب
 دوشی مذضراء

«دوجوم ذننید اهدجی مزلآ»

ار تیهام عقوم نیا رد میسر بر ملاس فذ به و میباید نورید نهد مبرم زا رگا نوچ»
 «مینیبی م دوجوم»

هک ی زیچ و تسه ج راخذ رد هک مینیبی م و
 دوشی مذ دوجوم به فصتم رگید تسه

تیهام زا دوجو ی زایدی ب

اهب دوجولا مایق کلذ ن مزلای لا و

«دشاب وا به مئاق دوجوم هک تسین مزلآ و»

تسین مزلآ تسا دوجوم هک [ی تیهام] نیا
 دوجوم هک دشاب ی تاذ هک دوبلاً بق هک ی ثحب نامه
 دشاب تباذ نیا به ادیم، ادبلا ه تبت و دشاب

«قافتشلا ادم مایق مزلای لا قنشملا قصدن من اء»

«دشاب نآ به مئاق قافتشا ادم هک تسا مفرگند مزلآ قنشم قصد و»

هکنیا هن اما، تسا دوجوم تیهام نیا هچرگا
 ءدعاق اجنیا رد ات، دوجولا ه تبت هک تسا ی تاذ
 دوجو نیع ش دوخ اجنیا رد هکلب؛ دیاید تیعرف
 دوجوم تیهام نیا نلآ هک ی تقو ی نعید. تسا
 ،دنکی م ادیب ی ج راخذ ققت قنشم نیا نلآ، تسا
 نیا به ام و دراد ی ج راخذ ققت هک نلآ هکنیا هن
 نیا ی انعم به، تسا دوجوم: مییوگی م تیهام
 ی م ام هک تسا تیهام به مئاق، دوجو هک تسا
 تیهام به مئاق دوجو، ریخن. تسا دوجوم مییوگ
 تیهام اب و تسا تیهام نیع دوجو هکلب، تسین
 تیهام به ام هکلا اد تسین روطنیا. تسا دحتم
 مئاق، ادم هک دشاب انعم نیا به، تسا دوجوم میتفگ
 توبت» ات دشاب تیهام نامه هک دشاب تاذ نیا به
 ،دیاید مزلآ «ه تبتما توبت عرف عی شد عی شد
 وه تیهاملا و ءدوجوم تیهاملا» نیمه هکلب
 رد ی توافت چیه «تیهاملا وه دوجوملا و دوجوملا»

دندرادن مه‌اب اجنیا

دوجو زانعم هس نایب

؛ دوجوملا ی نعب دوجولا اما و
«تسا دوجوم یانعم هب هک ی دوجو اما»

رضنرد اجنیا رد ار موهفم هس ناشیا نوچ

دنا هتفرگ

ندش تسه ؛ یردصم یانعم هب دوجو

ض رع هک دوب یردصم یانعم هب دوجو کی

ی م [هتفرگ] ادبم زانعم هس ی عازتنا نآ و دش

دوشد

ی تسه ؛ یهیدب ماء یانعم هب دوجو

نآ هک دوب ماء موهفم یانعم هب دوجو کی و

یانعم هب هک یهیدب ماء موهفم . دوب یرابتعا مه

ندش تسه هس تسای تسه

نآ اما هک یردصم یانعم هب دوجو ی نعید ی لّوا

ی تسه ار ی مود . میدرک همجرت ندش تسه ار

تسا ی تسه یانعم هب دوجو نیا . میدرک همجرت

یانعم نآ ی تقو . تسای یردصم یانعم ی لّوا

عی شد نآ هک دوشی م ض راع ی نیش رب یردصم

ماء موهفم مود یانعم رد و . دشاب هتشاد ققحت

، تسه ؛ دوشی م قلاطا عایشا هم ره رب و تسای

، رتفد ، باتک ، عایشا نیا مامت ، تسه ، تسه ، تسه ، تسه

موهفم ی تسه موهفم نیا . نامسا ، نیمز ، ملق ، زیم

اریز ، دوشب قلاطا دناوتی من مه نیا هک دوب ماء

نآ رب ض راع ، نیا هک دوشی م قلاطا ی تقو

رب ضرع قدص همزلا و . دوش ضرعم

تسا ضرعم توبث ، ضرعم

دوجوم یانعم هب دوجو

تسا دوجوم یانعم هب دوجو یانعم زانعم مّوس

ی جراخ رمانآ اب داخّتا هک ی زیچ نامه ی نعید

اندا، مپیوگی م دوجوم یانعم هب ار دوجو ام دراد
 تبحصم هلابق «دوجوملا وه دوجولا» : مپیوگی م
 دوجوم، دوجو ققحت س فن هب تا قوای هاگ هک دش
 هب رخا . تیهام ناونعهب هذ ، مینکی م قلاطا
 دوجو هک ی تاذ ی نعید ، دوجوم مپیوگی م هک تیهام
 ی لو دنتسه مادعا هچرگا اهنیما . تساه دشر ا بن آر ب
 دوجو ن امه عقاورد . دناهتفرگ دوخ هب دوجو س ابل
 : مپیوگی م نیا هب . تساهتفرگ دوخ هب بلاق هک تساه
 دوجوم ، دوجو لصا دوخ هب ام تقوکی . دوجوم
 زا ار ی تسه و تسه دوجو دوخ نوچ ، مپیوگی م
 ی تاذ و تساه و ان آزا ، ققحت و ماوق و دراد دوخ
 اندا ، تساهتفرگ ی رگید ی اج زا و ، تسوا
 . مینکل مدن آر ب ار دوجوم ام هک دنکی م عاضنقا
 [دوجو] اتود نیا زام ادکر ه و . دوب موهفم هس نیا
 و تساه رملأاس فن بسحب ای اعبط مه [تیهام و
 ن هذ بسحب ای

دوجوملا یانعم دوجولا اما و
 «تساه دوجوم یانعم هب هک ی دوجو اما»

تسه هک ی تاذ ، تسه هک ی زیچن آ ی نعید

ی نهذلا رابتعلا بسحب تیهاملا ضرعی وهف
 «ی نهذ رابتعا بسحب دوشی م تیهام رب ضراء [دوجو] نیا»

مدع و دوجو زا ی لاخار تیهام کی نهذ
تیهاملا هذ : دیوگی م دعب ، دریگی م رظنرد
«تمودعم تیهاملا هذ» ای «دوجوم»

هذع تیراع تمیض لاد اهتاذب تذخا اذا تیهاملا ل قعلا دجی تید
 دوجو تمیض نودب دنکر روصت هتاذب ار تیهام نیا لقع هک ی یاجن آر د ؟ اجکر د
 «دنکر روصت دوجو زا ی راع ، مدعو
 اهل اضراع تیناٹلا تبترملا ی فهدجی و
 ی م دعب تبترم رد ، تفرگ رظنرد مدعو دوجو نودب ار تیهام نیا هک ی تقو لاح»
 «تسه ج راخرد تیهام نیا هک دنید

تیهام نیا سپ دیوگی م [لائم ناونعهب]
 رد ، ی نهذ دوجو زاریغ تبترم رد ی نعید ، دوجوم
 دنکی م ل مد تیهام رب ار دوجوم نیا ، ی ناٹ تبترم
 . دنکی م مکد و

رملأاس فن ی فاهل حضورع زوجی لا و اهل ضرعع تئاب تمکحی انهل و
 زیاج و تساه تیهام نیا رب ضراء دوجوم نیا هک [دنکی م مکد نیمه طلاخه]
 «دوشب ضراء رملأاس فن رد هک تسید

نیا، چراغ ملاء رد هک تسین زیاج ی نعید
دوشب ض راع دوشب ض راع تیهام نیا رب دوجوم
رب ض ار عا ض ورع لثم، دوشب لمد ی نعید
ن اش دوخت اعوضوم

؟تسا نکم ش دوخ رب یئیش لمد ایآ

دناه درو ایند اجنیا رد ار باطم کین اشیا هتبتلا
ض راع میناوتی م ام اجنیا رد هک تسا نیا نآ و
ش ماعی انعم هب ار ض راع هکنیا طرشه ب، میریگب
همزلا، ض راع ی انعم هب ض راع، هلب. میریگب
تسا ض راع تیضرع زالبق عوضوم ققحتش ا
، میریگب لمد ن او ذعب طقف ار ض راع ام رگا اما
ش دوخ سفن رب عی ش کیه ک دراد ی لاکشا هچ
هب اهنتم! **دیز دیز**: مییوگب لثم و دوشب لمد
اجنیا رد لمد ی یامزیاغت هب و ی موهفم رابتعا
تسا ق داصد

هتکن نیا زایا ارهاظ نیققدما دئیس مو حرم اذلا
و دناه تشادن هجوت ن اشیا هکنیا ای دناه درک تلفغ
ار ض راع ی انعم هب ض راع نآ هک دناه تساوخ
تیهام نیا رب دوجو ق دصد هک دنک عفد اجنیا رد
ض راع لثم تیهام نیا رب دوجوم ض ورع و
س باطرق رب ار ض یبا امش هکنیا لثم؛ تسین رگید
ی لمد لباغذ و وم رب ار دوسا و دینکی لمد
دینکی لمد [رگید یئیش رب] ار رمحا و دینک
دیابی عبط عوضوم کیه ققحت هک تسین روطنیا
! دشاب هتشاد دوجو ض راع نیا ق دصد زالبق
دنک عفد دهاوخی م ار نیا [ن اشیا]

ماعی انعم نام هض راع زان اتروظنم رگا اما
اهنیا لاثما و هعست ض ار عا نآ هذ دشاب تیضرع
اجنیا رد، دنوشی م ن اش عوضوم رب ض راع هک

رد ،دوجوم^{۲۸} دیز :دیوگب امش هک درادن ی لاکشا دوجوم :دیوگب مه ج راخ ملاء

دوجولا و داوسلا ن آةرورض ،ألصا هیف امهنبیر ریاخت لآ دحاو رما رملا س فذی فامهذلا
أدوجو و آتاذ دحاو رملا س فذی ف
نیدیریاخت لاصا] ،دنتسین رتشیب ی کیر ملاء س فذرد تیهام مه و دوجوم مه نوچ «
،دندحاو آتاذ مه ؛تسا ی دحاو رما کیر ملاء س فذرد دوجو و داوس [تسین ود نیا
« .أدوجو مه و دنتسه ی دحاو رما کیر ن آتاذ رد مه ی نعید

،مینک هاگن داوس تاذ هب هک ی تقو مه ی نعید
داوس نوچ ،مینیبی مذی رگید زیچ دوجو زاریغ
مینک هاگن مه دوجو هب رگا و تسا دوجو تاروطت
و داوس هکلب ؛داوس طقف هذ هتبلأ .مینیبی م ار داوس
هک تسا ی ملاء دوجو نوچ ،مینیبی م ار داوس ریغ
اهنیا آتاذ مه سپ .تسا هتفرگ ار داوس ریغ و داوس
،ج راخ ملاء رد ی نعید ،رملاء س فذرد دنتسه ی کیر
ی کیر ناشی ج راخ ق قحت .دنتسه ی کیر آدوجو مه و
ار آتاذ هملک و .تسین اتود نیا نید ی طلخ .تسا
ی انعم هب هکلب تسین موهفم ی انعم هب ،هدرو آ هک
تسا ق قحت و ی تسه ن امه

هریغ و ضرور عاب امهنبی تبسن کانه روصتی لاف

ی مذ روصت ... و توید و ضرور ریغ و ضرور هب ود نیا نید ی تبسن اجنیا رد
« .دوش

دحاو لای شلا اذهل صیف دقل قعلا ن لآ نائیش امهفی دهذلا رابتعلا ی فاما و

لیصفت ار دحاو رما نیا لقع [مکنیا رطاخ هب] ،دنتسه ی شود ی موهفم رظن ز ا اما
« دنکی م ادجو دهنی م

ی م هکتهکت ار دحاو رما کیر هاگشیامز آلثم
درانگی م تیهام ار ن آ زا هکت کیر مسا و دنک
درانگی م دوجو ار رگید هکت کیر مسا و ،امدقم
دوشی م تیهام نیا رب ض راع دوجو و .ار خاتم
تسا هدوب تیهام مکنیا هذ اما

ص خلم ی هتنا رابتعلا اذهب تبسنا امهنبیر روصتی رف خاتم دوجو و امدمقم تیهام ی لای
هرکذ ام

هکتهکت ار ن آ و دیای م لقع هک رابتعا نیا هب دوشی م روصت تبسن اتود نیا نید
« .دوشی م رارقرب تبسن اتود نیا نید سپس و دنکی م

نیا ز اشید و تسه رما کیر ملاء س فذرد اما
دومرفن اشیا [هچنآ هصلاخ دش مامت] .تسین ی کیر

تقفو ملا نم اوحذ مانقق ام نید و هملاک نید ن آ ن طفتلا ی لای فخی لا و

ق قحت ملاء رد و نایعا ملاء رد هچنآ مکنیا رد میتفگ ام مکنیا نید و ناشیا ملاک نید
«تسین رتشیب رما کیر تسا ق قحتم ملاء رد و

ن آ عبت هت تیهام و ،دوجو ز ا تسا ترابع هک
دودد زاریغ ی زیچ [تایهام] هکلب و دنراد دوجو

ی کیدام اب هائسم رظنه طقذ نیا زا . دنتسیند دوجو
تسا .

اما و یردصم رما اما دذد دوجولا ن اذ اذیا یفلاخما نم اوخذ امهئید ناک ن ا و
ی هیدب ماء ل و محم موهفم
یردصم رما کیدایار دوجو ناشیا ؛ ت سه ی تفلاخم عونکین ناشیا و امن یید مچرگا
«دنریگی م ی هیدب ماء ل و محم موهفم کیدای و دنریگی م»

لومحم .تسا ی هیدب ماء هک ی لومحم موهفم
تسا ی هیدب و ماء ام

ی م ی رابتعا دنریگب یردصم یانعم هب رگا
موهفم ن آ زا ب دنریگب م موهفم رگا و دوش
ققحت ار لومحم ن آ نوچ ، دوشی م ی رابتعا
، دنریگی مذن کرپتشم ار ن آ و دنریگی مذی ج راخ
هک دنریگی م ی عیبط ی لک باب زا ی یانعم کید هکلب
تیناسنا لثم ، دوشی م همه رب ض راء روطچ
، دوشی م همه رب ض راء و تسا ماء هک ناسنا
م ه ار نیا ، دوشی م همه رب ض راء هک س نجل لثم
ءایشا همه رب هک دنریگی م ی ماء موهفم کید
دوشی م ض راء

دوجوم و دوجو تادحو یانعم نیبیت

رما رابتعا لاب دوجوم و دوجو اتاذب ی نیع ی قیقذ رما اندد و ن آیرابتعا امهلاک و
رخا
ی قیقذ رما کید زا تسا ترابع [دوجو] ام ش یی و . دنتسه ی رابتعا اهنآ ی ودره و
«تسا دوجوم اتاذ و تسا دوجو اتاذ هک ی ج راخ ی نیع»

دوجوم م ه و تسا رما ن آ ، دوجو م ه ی نیع
ی ودره **عی شلا دودد م ه و عی شلا تقیقد م ه** ی نیع
م ه و ش تقیقد م ه . دنتسیند دوجو زا ی ادج اهنیا
م ه نیار بانب سپ . دنتسه دوجو رد ل خاد ش دودد
تسا بآ ایرد یور بابد م ه و تسا بآ ایرد
ریغ و بآ نیب طلخ مکنیا هن .تسا بآ اهنیا همه
طسبنم دوجو ن آ ، ءایشا همه تقیقد م ه . دشاب بآ
طسبنم دوجو نیا رب هک ی دودد م ه و تسا
و تائشند م ه اهنآ ،تسا هدش ی راط و ض راء
زار یغ سپ . دنتسه دوجو تاذ دوخ تانوئش
دنیوگی م ار نیا . میرادن ی رگید زیچ ، دوجو

بلطم نیا ن اشیا رگا یتبلا . دوجوم و دوجوت دحو !دناهدرک راکه اشد ی لیخ هک دنیوگب ار

بِقْفَاوْمَلَا تَهْجِ هَيْفَ أَمَمٌ وَهَفَّ قَيْهَامَلَا عَمِ دُجُولَا دَاخَّتَا أَمَا وَ
مَلَاكِرْدِ أَمَا أَبِ تَقْفَاوْمِ تَهْجِ كَيْدِ، نَ آ رِدِ هَكَ تَسَانِيَا تَيْهَامِ أَبِ دُجُو دَاخَّتَا أَمَا وَ
«تسهن اشیا

و ی ناودلا تملا علا هر صاعم اهنم أضعب هیلع دروا رظنلا نم أهوجو هملاک ی فن إنم
1. باتکلا اذهر وطن عاجورخن اکلا اهد انلغتشا ولأقرینکء ایشا أضا یا دروملا ی لعدری
اهنا زا ی ضعب هک تسهرظن زا ی دراوم . میدشن ضرعتن ن اشیا ملاک هب رگید ام»
هک دوشی م دراوی تلاکشیا مه دروم دیوخریو ، دناهدرک داریا واری ی ناود هملا عار
«. میوشی م چراخ باتک نیال اور زا میوشب اهنال لوغشم میهاو خبرگا

دمحمل آ و دمحم ی لعل صدمهلا

1. 60 و 59 ص ، 1 ج ، قیلاعتملا تمکحلا

سرد تا حلاطصا

تسا لئاقه کی هاگدید: دوجو و تیهام داختا و دندحاو تقیقد کی جراخر د تیهام و دوجو یزیچ، عقاو رد. تسان هذر د طقفاهن آیی گناگود زیند تیهام و، دراندن ققحت جراخر د دوجو زج. دوشیمی قلت دوجو نوئش زای نأش.

دقتمه کی اهرظن: تیهام رب دوجو ضرور ع می ضررا ع تیهام رب هکتسا یرما دوجو تسا هتفرگ رارق عوضوم ناونعب تیهام ینعی، دوش میوسد زهاگدید نیا. دوشیملمدن آرب دوجو و میوسد زاما، هتفریذپ تیهام تالاصا هبن لائاق. دوشیمدقن دوجو تالاصا هبن لائاق.

یردصم دوجو وجودی که بهمعنای هست شدن یا پدید آمدن است، و از آن بهعنوان یک مصدر یاد می شود، مانند «زدن» یا «رفتن». این نوع وجود تنها زمانی بر چیزی حمل می شود که آن چیز در خارج تحقق یافته باشد، و مفهومی انتزاعی از حدوث است.

یانعم هس زای کی: تسه ینعم هب دوجو ینعم فلاخر بهک، ینسلف یناهل یلحت رد دوجو ظاحط ینهیدبو ماء موهفم کین اونهب، یردصم لمد «تسه» ناونعب ینا ایشا همه رب و دوشی می دوشی می.

دوجو، انعم نیا رد: دوجوم ینعم هب دوجو اب و دراد ققحت جراخر د هکتسا یزیچ نامه دوجولا» دوشی م هتفگی تقو. تسا دحتم تیهام نیع دوجو هکتسا نیا دوصقم، «دوجوملا وه ای درجم ینانعم هن، تسای جراخر دوجوم نامه ینعازتنا.

هفسلف و قطنم رد ی حلاطصا :لومحم موهفم
 رد دناوتی م هک دوشی م قلاطا ی موهفم هب هک
 روظنم اجنیا رد .دوشل مد عوضوم رب ی اهیضه
 هب هذ «دوجو» هک تسا نآ «لومحم موهفم» زا
 کی تروصب هکلب ی جراخ ی تیعاو ناونع
 .دوشی م لمد ءایشا رب ی نهذ و ی هیدب ماء ی انعم
 دیوگی م هک ی فسلف ی اهدعاق :تّیعرف هُدعاق
 نآ توبث رب عرف ،رگید زیچ ی ار ب ی زیچ توبث
 ی م لمد ی تیهام رب ی دوجو رگا ی نعید .تسا زیچ
 نیا و ،دشاب دوجوم ادتبا تیهام نآ دیاب ،دوش
 ی کی تّیعرف هدهاق ورنیا زا ؛دوشی م رود ثعاب
 رب دوجو ضرع هیرظن رب ی دج تلامکشا زا
 .تسا تیهام

رد ظاح و روصت زا ی اهوحن :ی نهذ رابتعا
 طسوت میهافم کرد ی گنوگچ هب طوبرم هک نهذ
 لباقم رد .ی جراخ ی نیع تیعاو هب هذ ،تسالقع
 ،دراد هراشا ی جراخ تیعاو هب هک ،«رملاأسفند»
 عزتنا و ندرکظاظ زا ی حطس ی نهذ رابتعا
 .تسا میهافم

،ی جراخ و ی نیع تیعاو ی انعم هب :رملاأسفند
 ثحابم رد .دوشی م روصت نهذ رد هچنآ هذ
 سفند رد ماکحا ی خرب هک دوشی م هتفگ ،ی فسلف
 نکمم نهذ رد رگا ی تح دنتسین قداص رملاأ
 .دشاب قدصلا

هک هفسلف و قطنم رد ی اهدعاق :قتشم قدص
 ،دشاب قداص قتشم کی هکنآ ی ار ب دنکی م نایب
 مئاق هسفنی ف و تاذلاب قاقتشا أدبم هک تسین مزلا
 ،«بُتاکُ دیز» قدص رد لاثم .دشاب عوضوم هب
 .دشاب دیز ی تاذن تشوند هک تسین مزلا

بقاقتشا أدبم اصلی که مشتق از آن گرفته می‌شود، مانند «کتابه» برای «کاتب». در مباحث فلسفی، بررسی می‌شود که آیا مبدأ اشتقاق باید قائم به موضوع باشد یا نه.

به‌هک فیفسلفو فی نافرعی موهفم: طسبنم دوجو بتارم مامت رد دحاو دوجو شررتسگ و راشتنا هاگزنیا رد ملاء تارتک همه. دراد هراشا تارتک دندحاو دوجو کیتایلجتو تانوئش.

هکتسا فیضرع هذ به هراشا: هعستضارعا، نیأ، فیک، مک: دناه دشی دنیه تسدی ئاشم هفسلفرد نیأ. هفاضا و لاعفنا، لعف، کلم، عضو، می تم دنمزاین ققحتی ارب، رهوج فالاخر ب ضارعا. دنراد دوجو نآ زا جراخو دناع و ضوم.

به ن هذ رد هکتسا فی موهفم: فی عبیطی لک قیداصم رب دناوتی مو دوشی م ظاحم هاعت روص دوخی دوخه به کنا نودب، ددرگ لمدی ددعتم هک «تیناسنا» دننام. دشاب هتشاد فی جراخو دوجو. تساق داصن ارگید و ورمعو دیز رب.

فی هیدب هاع موهفم مفهومی است که نیاز به تعریف ندارد و به صورت واضح در ذهن حاصل می‌شود، مانند مفهوم «وجود» یا «شیء». بداهت آن به این معناست که عقل در نخستین لحاظ خود، بدون استدلال، آن را درک می‌کند.

رهاظم و بتارم: دوجو تائشند و نوئش می‌یقلتنآ تایلجتن او نعه به هک دوجو نوگانوگ همه، تارتک نیأ، هیلاعتم تمکد رد. دنوش، دنتسین ادجن آزا و دندوجو تا صخشتاید ت لازنت. دنناصاخی اهترم رد دوجو دوخه مکلب.